

Nieuws uit de Hervormde Gemeente Elspeet

2019 | Week 12

Predikant: ds. M. van Kooten

Nunspeterweg 4
8075 AC Elspeet
Tel. 0577-491206

E-mail: m.vankooten@solcon.nl

Scriba: diaken J. Fijan

Zichtweg 3
8075 CN Elspeet
Tel. 0577-491098

E-mail: scriba@hervormd-elspeet.nl

IBAN Coll. van Kerkrentmeesters Herv. Gem.:

NL29 RABO 0384 7680 75

IBAN Coll. van diakenen Herv. Gem.:

NL61 RABO 0347 5000 99

Diensten

D.V. zondag 24 maart 2019
09.30 uur ds. M. van Kooten (voorbereiding H.A.)
15.00 uur ds. M. van Kooten

Collecten

1. Kerk
  2. Instandhouding predikantsplaats
  3. Kerk (deurcollecte)
- Van harte aanbevolen

Kinderoppas

Mevr. A. Huisman-Buitenhuis, Mevr. J. van Kooten-van Asselt, Mevr. E. van Ark-Wieberdink en Jessica van Ark

Kerkauto

Als u door omstandigheden niet zelf naar de kerk kunt komen en toch graag naar de kerk wilt, dan kunt u gebruik maken van de kerkauto. Wilt u opgehaald en thuisgebracht worden? Neem dan contact op met diaken G. van der Zande telefoonnummer 0620590322

Vrijwillige hulpdienst

De vrijwillige hulpdienst is er voor iedereen in onze kerkelijke gemeente die tijdelijk hulp nodig heeft b.v. door ziekte bij ouderdom of om andere redenen. Heeft u vragen of wilt u gebruik maken van de vrijwillige hulpdienst neem dan contact op met Evelien v.d. Brink 492159 of Gretha van het Goor 491380

Bijbelkring

Op D.V. dinsdag 26 maart zal er bijbelkring zijn in het Kerkerf. We hopen verder te gaan met de bespreking van de Openbaring aan Johannes. Het dertiende hoofdstuk is aan de beurt en we beginnen om 19.30 uur.

Bijbelavond

Op D.V. woensdag 27 maart zal er bijbelavond zijn in het Kerkerf om 19.30 uur. Hebreeu 5 willen we die avond met elkaar lezen. Iedereen hartelijk welkom.

Censura Morum

In verband met de bediening van het Heilig Avondmaal op 31 maart zal er censura morum worden gehouden op D.V. woensdag 27 maart in de bovenzaal van het Kerkerf om 21.00 uur.

Catechisaties

De eerste maandagavondgroep moet leren Psalm 110:11 en maken de vragen en opdrachten op blz.93 van LotL 1a.

De tweede groep moet leren Mattheus 1:21 en maken de vragen en opdrachten op blz.108 van LotL 2a.

De laatste groep moet de vragen en opdrachten maken op blz.129 van LotL 4b.

De vrijdagavondgroep moet leren hoofdstuk 19 van Hellenbroek over de voorzienigheid en maken de vragen en opdrachten op blz.84 en 85.

Noodhulp

Wat is noodhulp? Een vorm van hulp die als doel heeft te zorgen voor de eerste levensbehoefte van een bevolking die wordt geconfronteerd met niet voorziene rampen. Die nood, die wij op de Veluwe niet kennen. Gelukkig zijn er organisaties die in die nood willen steunen. ZOA is zo'n organisatie die vanuit Bijbelse waarden dit werk mag doen. Door barmhartigheid en recht te doen aan verdrukten mag er veel geholpen worden in o.a. Irak, Syrie, Jemen, Afghanistan enz. Voor meer landen (16 in totaal) zie www.zoa.nl.

In de laatste week van maart komt er een collectant bij u langs de deur voor het levensreddende werk van deze helpers in nood.

Helpt u mee? Niet alleen voor de vorm, maar vanuit de Bijbelse norm.

Dank, namens hen die leven in de "storm".

Zangavond Timotheos

Zangavond met bovenstem t.b.v. St. Timotheos

Thema: "Mijn God, Mijn God, waarom verlaat Gij Mij, en redt Mij niet, terwijl Ik zwoeg en strij' ",

Datum: D.V. zaterdag 23 maart 2019

Aanvang: 19.30 uur (kerk open vanaf 19.00 uur)

Locatie: Herv. Kerk te Elburg (St. Nicolaas- of Grote kerk)

Parkeren: 't Schootsveld

De collecte van deze avond komt volledig ten bate van stichting Timotheos, kosten zijn gesponsord.

Opening, meditatie en sluiting door ds. D.J. Budding uit Nunspeet

Organist: Pieter Heykoop

Bovenstemgroepen uit Waddinxveen en Wouterswoude

Bijeenkomsten zorgcentrum Oranjehof

Vrijdag 22 maart

Op deze middag verzorgen de dames Burger en Sie-reveld voor ons een middag over de bijzondere wijze van leven en wonen van de Amish. Deze middag begint om 14.30 uur en wordt rond 16.00 uur afgesloten.

Come in

Vrijdagavond 22 maart is er de avond voor de jongeren van Elspeet.

Gastspreker Chris Stoffer, dorpsgenoot en tweede kamerlid zal spreken over "zijn nieuwe baan in Den Haag", over de wereld van jongeren nu en maar ook denkend aan de toekomst. Gemeenteraadslid Nunspeet, dhr. Lambert de Weerd (avondvoorzitter) zal de vraag neerleggen "wat zijn wensen/vragen aan Oranjehof op het gebied van welzijn?" De avond begint om 20.00 uur. Wel graag opgave vooraf. Via info@oranjehof.org.

Meditatie

Donderdagmorgen 28 maart is er de meditatie, waarop bezoekers van ons centrum, maar ook anderen hartelijk worden uitgenodigd deze morgen mee te maken. Vanaf 10.00 uur is er inloop, met koffie en thee; het programma begint om 10.30 uur en wordt rond 11.30 uur afgerond.

Heeft u vervoer nodig, belt u dan een dag van te voren naar Oranjehof, tel 0577- 492278.

Vasten in de veertigdagentijd (II)

Vorige week stonden we stil bij het vasten in het Oude Testament waarbij duidelijk werd dat niet alleen binnen Israel er gevast werd maar ook onder de heidenen. Vasten om te oefenen in zelfbeheersing en wakker te zijn van geest omdat men met een volle maag vadsig en lui wordt. Vervolgens dat vasten doorgaans op eigen initiatief plaatsvond bij rouw en crisissituaties. Van Godswege lezen we alleen van het verplichte vasten op één dag per jaar bij Grote Verzoendag en eenmaal wanneer de profeet Joel de opdracht krijgt dat het volk zal vasten vanwege de grote droogte die er was. De Allerhoogste legt echter meer de nadruk op het lomaken van de knopen der goddeloosheid (Jes.58:5-6) als vorm van vasten dan het letterlijke vasten. Wat lezen we in het Nieuwe Testament over het vasten? In ieder geval dat de profetes Anna dit met grote regelmaat deed (Luk.2:37). Zij deed dit niet op wettische wijze maar vanuit een innerlijke aandrang. Ze zal het ook niet voor zich uit hebben laten bazuinen. Dat Lucas het wist zal ongetwijfeld door de Heilige Geest zijn ingegeven. Van de Heere Jezus lezen we dat Hij maar

liefst veertig dagen vastte (Matt.4:2). Dat was bij de verzoeking in de woestijn. Nergens zegt Hij dat men Hem hierin dient na te volgen. De Kanttekeningen op de Statenvertaling merken zelfs op dat dit door ons niet nagevolgd kan worden. Niemand overleeft dat immers.

De Heere Jezus heeft het vasten in Zijn dagen ook onder kritiek genomen. Vooral de Farizeen en schriftgeleerden waren meesters in het huichelachtige vasten. Bekend is de gelijkenis van de Farizeer en de tollenaar waarbij de Heere Jezus de Farizeer laat zeggen: 'Ik vast wel tweemaal in de week (Luk.18:12). Naast de enige wettelijke vastendag in het jaar (Grote verzoendag) deden zij dit wekelijks op de tweede en de vijfde dag. Men meende namelijk dat Mozes op de vijfde dag Horeb beklom en op de tweede dag weer terugkwam. Dat men dat jaarlijks zou herinneren, vooruit, maar dit werd wekelijks in herinnering gebracht door het vasten. Dit vasten behaagde de Heere net zo min als wat in Jeremia 14:10-12 en 36:6-9 ter sprake werd gebracht.

Met name in de Bergrede stelde de Heere Jezus het vasten in Zijn dagen onder kritiek waarbij Hij ongetwijfeld niet het oog had op het vasten van Anna en andere godzaligen maar juist de secte der Farizeen. 'En wanneer gij vast, toont geen droevig gezicht, gelijk de geveinsden; want zij mismaken hun aangezichten, opdat zij van de mensen mogen gezien worden, als zij vasten. Voorwaar, Ik zeg u, dat zij hun loon weg hebben. Maar gij, als gij vast, zalft uw hoofd, en wast uw aangezicht; Opdat het van de mensen niet gezien worde, als gij vast, maar van uw Vader, Die in het verborgen is; en uw Vader, Die in het verborgen ziet, zal het u in het openbaar vergelden.' (Matth.6:16-18).

Van Johannes de Doper weten we ook dat hij vastte. Eigenlijk deed hij dat chronisch want hij at niet anders dan wilde honing en sprinkhanen (Matth.3:4) terwijl hij water genuttigd zal hebben uit de Jordaan. Zijn discipelen vastten ook terwijl de discipelen van de Heere Jezus helemaal niet vastten. De leerlingen van de voorloper van de Zaligmaker legden de Heere Jezus dat probleem voor. Ze zaten er blijkbaar mee. We lezen dan in Matth.9:14-15: 'Toen kwamen de discipelen van Johannes tot Hem, zeggende: Waarom vasten wij en de Farizeën veel, en Uw discipelen vasten niet? En Jezus zeide tot hen: Kunnen ook de bruieloftskinderen treuren, zolang de Bruidegom bij hen is? Maar de dagen zullen komen, wanneer de Bruidegom van hen zal weggenomen zijn, en dan zullen zij vasten.' Dit is toch wel een heel bijzonder antwoord. Elke vorm van gebod of regelgeving is hier

afwezig. Hier wordt eerder gesteld dat vasten helemaal niet nodig is wanneer men zich geborgen weet in Christus. Dat vanzelfsprekend bij gemis aan Zijn zoete tegenwoordigheid de lust tot eten vergaat. Dat hoeft dan niet in herinnering gebracht te worden. Me dunkt, was het zo gesteld met de discipelen tussen Goede Vrijdag en Pasen.

De Heere Jezus die -op de veertig dagen bij de verzoeking in de woestijn na- blijkbaar niet vastte werd door de Farizeen geheld als een vraat en wijnzuiper, een Vriend van tollenaars en zondaren (Matth.11:19) terwijl Johannes die een vastend leven leidde van de duivel bezeten werd geacht.

Eén keer vinden wij dat de Heere Jezus oproept om te vasten. Dat is bij de geschiedenis van de maanzieke knaap. De discipelen die onder aan de berg van de verheerlijking gebleven waren konden de arme knaap niet bevrijden van de satanische machten. Dan zegt de Heiland: 'Dit geslacht kan nergens door uitgaan, dan door bidden en vasten' (Mark.9:29). Hoewel ik doorgaans niet zo gelukkig ben met de HSV is door hen beter vertaald 'dit soort'. Bedoeld wordt namelijk dat de duivelen uitgebannen worden door gebed en vasten. De Heere Jezus gebiedt dus niet te vasten maar beveelt het wel aan om zich in het gebed te concentreren. Over de wijze van vasten wordt er niets gezegd, bijvoorbeeld wat en hoeveel wel of niet gebruikt mag worden.

In de periode na de hemelvaart van de Heere Jezus komen we het vasten tegen bij Cornelius de hoofdman, een tot het Jodendom bekeerde Italiaan, die nog onbekend was met het Evangelie van de Heere Jezus. Deze man vastte ook (Hand.10:30). Tijdens dat vasten kreeg hij middels een engel Gods te horen dat hij boden moest zenden naar het huis van Simon de lederbereider alwaar zich Simon Petrus bevond. Deze mocht Cornelius toen nader onderwijzen in de weg der zaligheid.

Wie er ook vastte was Saulus van Tarsen. Hij dronk noch at drie dagen iets in de Rechte straat te Damascus. Dat was niet onder de wet, zoals hij dat als Farizeer gewend was, maar ook niet onder het evangelie. Het was in de dagen dat hij overtuigd was van zijn hemelhoge schuld en zocht naar een weg ter ontkoiming. Echter ook daarna vastte hij regelmatig. We lezen dat Saulus en Barnabbas in Antiochie uitgezonden zijn nadat men tezamen vastte (Hand.13:2). De Heere kwam daar zeer in mee want het gevolg was dat de Heilige Geest sprak: 'Zondert Mij af beiden Barnabbas en Saulus tot het werk waartoe Ik hen geroepen heb.' Opmerkelijk is wat we daarna lezen in Handelingen 13:3: 'Toen vastten en baden zij, en

hun de handen opgelegd hebbende, lieten hen gaan'. Vasten kwam hier dus ook voor bij het dankgebed. We lezen in Handelingen 14:23 dat bij de verkiezing van ouderlingen Paulus en Barnabbas de gemeenten die zij bezochten baden en vastten... In 1 Korinthe 7:5 roept hij de gemeente op om te vasten waarbij hij in één adem de seksuele onthouding noemt. Deze mag echter ook weer niet te lang duren om niet in verzoeking te komen. Gezien de rest van het hoofdstuk is de bedoeling om de christenen te oefenen in het vreemdeling zijn op aarde, omdat men hier geen blijvende stad heeft. Paulus heeft ook op een andere manier over vasten gesproken. Niet vrijwillig vasten, maar het feit dat hij niet of nauwelijks te eten had vanwege de vijandschap en vervolging die hij ondervond. Zo kunnen we lezen in 2 Kor.6:5 en 2 Kor.11:27. Of Paulus ook vastte met Grote Verzoendag, lijkt me onwaarschijnlijk, alhoewel de eerste christenen in die dagen zich soms ook heel welwillend ten opzichte van de Joden opstelden om ze voor Christus te gewinnen. In ieder geval wordt er terloops een opmerking gemaakt over dergelijk vasten in Handelingen 27:9. Paulus is dan op weg naar Rome en waarschuwt dan dat men beter kan overwinteren omdat de vasten voorbij is. Het betrof de Grote Verzoendag die in het najaar werd gehouden waarbij in die periode de zee steeds onstuimiger werd. Hoewel Paulus de enige van de apostelen is die ons iets zegt over het vasten en daar eigenlijk maar eenmaal toe opwekt stelt hij het ook net als zijn Meester onder ernstige kritiek. Zeker wanneer vasten plaatsvindt vanuit een wettische visie, als iets verdienstelijks. We zien dat allereerst in Collossen 2:20-23 'Indien gij dan met Christus de eerste beginselen der wereld zijt afgestorven, wat wordt gij, gelijk of gij in de wereld leeft, met inzetten belast? Namelijk raak niet, en smaak niet, en roer niet aan. Welke dingen alle verderven door het gebruik, ingevoerd naar de geboden en leringen der mensen; Dewelke wel hebben een schijn rede van wijsheid in eigenwilligen godsdienst en nederigheid, en in het lichaam niet te sparen, doch zijn niet in enige waarde, maar tot verzadiging van het vlees.' Waarbij de kanttekeningen opmerken: 'die dienen alleen om het lichaam te sterken en van nodig voedsel te voorzien.' Zelf zou ik nog willen opmerken dat het tot verzadiging is van het zogenaamde vrome vlees.

Een tweede en laatste voorbeeld lezen we in 1 Tim.4:1- 8. Paulus wijst er dan op dat in de laatste tijd er mensen zullen komen met allerlei ketterijen die hij 'leringen der duivelen' noemt waaronder behoort: 'Verbiedende te huwelijken, gebiedende

van spijzen te onthouden, die God geschapen heeft, tot nuttiging met dankzegging, voor de gelovigen, en die de waarheid hebben bekend. Want alle schepsel Gods is goed, en er is niets verwerpelijk, met dankzegging genomen zijnde; Want het wordt geheiligd door het Woord van God, en door het gebed.' Daar-tegenover zegt Paulus dat men zich moet oefenen in godzaligheid om te besluiten met de bekende woorden die niet op gymnastiek maar vasten betrekking hebben: 'Want de lichamelijke oefening is tot weinig nut; maar de godzaligheid is tot alle dingen nut, hebbende de belofte des tegenwoordigen en des toekomstigen levens.

Resumerend kunnen we stellen dat het vasten in de Bijbel niet van zulk belang is dan het in later dagen de mensen is voorgehouden, toen vasten en daaruit voortvloeiend ook het celibaat als goede werken werden beschouwd. Het is opvallend dat in onze formulieren van enigheid er op geen enkele wijze gerefereerd wordt aan het vasten. Niet als gebod maar evenmin als een middel bij de persoonlijke godsdienstoefening. We hopen een volgende keer te zien hoe het met het vasten ging in de vroege kerkgeschiedenis tot aan de Reformatie.

Synode van Dordrecht (XVI)

Op 18 maart 1619 werd op de synode van Dordrecht een brief voorgelezen namens de mark-graaf van Brandenburg. Deze brief was aan de Staten-Generaal gericht, die de synode hadden georganiseerd maar werd uiteraard ook ter tafel van de synode gebracht. In deze brief liet de mark-graaf weten dat hij geen afgevaardigde had kunnen sturen naar de synode. Wel een laat bericht daar de synode al maanden vergaderde. We kunnen daaruit opmerken dat de communicatie in die dagen bepaald niet optimaal was. Wij kunnen ons dat anno 2019 niet voorstellen, maar de reis van Frankfurt aan de Oder was te ver geweest om twee afgevaardigden te sturen. Daarbij kwam ook dat één van de afgevaardigden ziek was geweest en tegen de grote reis opzag. Omdat de reformatie aldaar nog maar kortgeleden was doorgedrongen was het niet mogelijk anderen te sturen naar Dordrecht. Men had de theologische mankracht zelf nodig. Omdat men hen toch vanuit Dordrecht op de hoogte had gesteld van de voorlopige uitslagen van de synode wenste de broeders uit Frankfurt op afstand hun goedkeuring te geven met daarbij gevoegd de wens en bede dat de uitgang van de synode mocht zijn tot eer van de Allerhoogste, voortplanting der Goddelijke waarheid en van het christelijk geloof en tot uitroeiing van alle dwalingen en ver-

schillen in de religie. Voorts wensten ze toe vrede, rust en enigheid en welvaren in de Nederlanden alsmede ook van de buurlanden die bij de synode betrokken waren.

Op 20 en 21 maart werd in de synode gesproken over de volharding der heiligen (het vijfde punt waar de Remonstranten hun bedenkingne tegen hadden) terwijl op 22 maart werd besloten dat iedereen opgeroepen werd de tot op heden opgestelde leerregels nog eens grondig door te nemen om zo tot een definitieve vaststelling te komen. Op 25 maart werd dit nog eens onderstreept en een speciale commissie bestaande uit binnen- en buitenlandse theologen daartoe aangewezen. Uit ons land waren dat professor Johannes Polyander uit Leiden, ds. Antonius Waleus uit Middelburg en ds. Jacobus Trigland uit Amsterdam. Met het oog daarop werd er voorlopig niet meer vergaderd maar zou men samen komen wanneer ieder dat voorbereidend werk zou hebben gedaan. Omdat de eerstvolgende vergadering pas plaats zou hebben op 16 april zullen we even wachten met het vervolg van de Dordtse synode tot er meer nieuws is te melden.